პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ახალგაზრდა სტალინელი

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პარტკომის, რექტორატის, კომკავშირის კომიტეტისა და პროფკომის ორგანო

Ахалгазрда Сталинели—орган парткома, ректората, комитета ЛКСМ и профкома Тбилисского государственного университета имени И. В. СТАЛИНА

გამოცემის მეცხრე წელი

№ 20 (295)
პარასკევი,
3
ივნისი,
1960 წ.

ფასი 15 კაპ.

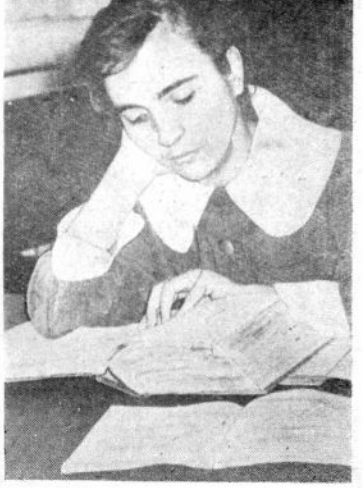

გეოგრაფია - გეოლოგიის ფაკულტეტის გეოლოგიის სპეციალობის II კურსის სტუდენტმა ზილი კაპარავამ მიმდინარე საგამოცდო სესიაზე სტარტი კარგად აიღო. მან პირველ ორ საგანში უმაღლესი შეფასება — ფრიადი დაიმსახურა.

სურათზე: ზ. კაპარავა ემზადება მორიგი გამოცდისათვის.

ფოტო გ. ბაბუნიასი

ზოგიერთი შედეგი

გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის კოლექტივი ზაფხულის საგამოცდო სესიებისათვის მზადებას დროულად შეუდგა. ჯერ კიდევ აპრილის თვეში ეს საკითხი პარტიული ორგანიზაციის ღია კრებაზე იქნა განხილული, სადაც დაისახა კონკრეტული ღონისძიებანი გამოცდების მაღალ დონეზე ჩასატარებლად. ფაკულტეტის ყველა კათედრაზე დროულად იქნა შედგენილი კონსულტაციების ცხრილი, თვალსაჩინო ადგილას გამოიკრა გამოცდების ჩატარების ცხრილი, კათედრებზე შემოღებულია ლაბორანტთა მორიგეობა როგორც დილის, ისე საღამოს საათებში და სხვა. შემდეგში, პარტიული ორგანიზაცია დეკანატთან ერთად, მუდამ თვალყურს ადევნებდა გამოცდების ნორმალურ მსვლელობას და ადგილზევე აგვარებდა ყველა წამოჭრილ საკითხს.

მართალია, დღეისათვის გამოცდების ჩაბარება ფაკულტეტზე მხოლოდ ექვსმა ჯგუფმა მოამთავრა, მაგრამ მაინც შეიძლება ზოგიერთი დასკვნის გაკეთება. ცალკეულ ჯგუფებში ფრიადოსანთა რაოდენობა ძალზე მცირეა, ან ასეთი სრულიად არა გვყავს. მაგ. I კურსზე (ჯგ. 491) ერთი ფრიადოსანია (ლ. სანებლიძე), ხოლო დანარჩენი სტუდენტები დამაკმაყოფილებელ ნიშნებს დასჯერდნენ. III და IV კურსებზე (ჯგუფები 472 და 463), მართალია, ფრიადოსანი სტუდენტები არა გვყავს, მაგრამ კარგოსანთა რაოდენობა მნიშვნელოვანია. შედარებით კარგი სურათია მეოთხე კურსის 461-ე და 462-ე ჯგუფებში, სადაც ფრიადოსანთა და კარგოსანთა რაოდენობა მნიშვნელოვნად დიდია. ამ ჯგუფებიდან ყველა საგამოცდო საგანში ფრიადი შეფასება მიიღეს ს. ხარძეიშვილმა, ქ. ლეფონავამ, ე. ხიტალიშვილმა და სხვებმა. აღსანიშნავია, რომ ხარძეიშვილი პარტიის წევრობის კანდიდატია და კარგ მაგალითს იძლევა არა მარტო მეცნიერების დაუფლებაში, არამედ საზოგადოებრივ მუშაობაშიც.

ზემოაღნიშნული ჯგუფებიდან ზოგიერთმა სტუდენტმა არადამაკმაყოფილებელი შეფასება მიიღო პოლიტეკონომიაში. ასეთებია: რ. დვალი, ნ. ქოჩქიანი, ო. ართილაყვა და ა. მეგრელიშვილი.

აქვე უნდა აღვნიშნოთ V კურსის გეოგრაფიული სპეციალობის სტუდენტთა მიერ სადიპლომო შრომების მაღალ დონეზე დაცვის შესახებაც. ფიზიკურ-გეოგრაფიული სპეციალობის ჯგუფიდან სადიპლომო შრომა დაიცვა 15 სტუდენტმა, რომელთაგან ფრიადი შეფასება მიიღო 9-მ, ხოლო დანარჩენებმა — კარგი. ფიზიკური ქვეყნათმცოდნეობის კათედრის (გამგე დოც. მ. სანებლიძე) წევრებმა განსაკუთრებით აღნიშნეს პარტიის წევრის, სტალინური სტიპენდიანტის გ. მარგველანისა და კომკავშირელ ნ. სულხანიშვილის სადიპლომო შრომების მაღალ დონეზე შესრულება. კარგი მდგომარეობაა ეკონომიური გეოგრაფიის სპეციალობაზეც. აქ 9 დიპლომანტიდან ფრიადი შეფასება მიიღო 6 სტუდენტმა, დანარჩენებმა კი — კარგი. განსაკუთრებით გამოირჩეოდა ლ. შავერდაშვილის, ლ. არველაძისა და ვ. ნეიძის სადიპლომო შრომები. ვ. ნეიძემ თავისი სადიპლომო შრომა თემაზე: „ქ. რუსთავის ეკონომიურ-გეოგრაფიული დახასიათება" დაიცვა ქ. რუსთავში — საქალაქო კომიტეტის პოლიტიკური განათლების კაბინეტში. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ სადიპლომო შრომების უშუალოდ წარმოებაში დაცვა დიდ სარგებლობას მოუტანს არა მარტო სტუდენტებს, არამედ აგრეთვე გაზრდის პროფესორ-მასწავლებელთა პასუხისმგებლობასაც.

31 მაისიდან ზემოაღნიშნულმა ჯგუფებმა დაიწყეს სასწავლო და საწარმოო პრაქტიკის გავლა, როგორც თბილისის მიდამოებში, ისე საქართველოს სხვადასხვა რაიონებში.

იმედი გვაქვს, რომ გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტობა წარმატებით დაამთავრებს საგამოცდო სესიებს და შემდეგ ისინი დიდი ენთუზიაზმით გაემგზავრებიან საზაფხულო პრაქტიკაზე როგორც ველად, ისე საწარმოში თეორიული ცოდნის გასაღრმავებლად.

დოც. **ა. კოტარია,**
გეოგრაფია-გეოლოგიის ფაკულტეტის პარტბიუროს მდივანი.

რეპორტაჟი II კორპუსიდან

უნივერსიტეტში გამოცდები დაიწყო. დერეფნები სავსეა ქალიშვილებითა და ჭაბუკებით.

„რა შეგხვდა?", „რა მიიღე"?, „მიამბე ეს" — ისმის გარშემო.

ჩვენ მეორე კორპუსში შევდივართ, 105-ე აუდიტორიის წინ, ფიზიკის ფაკულტეტის რადიოფიზიკის სპეციალობის I კურსის სტუდენტები შეგროვილან. ღელავენ...

დღეს მათ გამოცდა აქვთ სკკპ ისტორიაში დოც. ა. კობაიძესთან. სახეგაბრწყინებული გამოდის ირა კერესელიძე. ხუთიანი! მილოცვა, კითხვები აქეთ-იქიდან. ამას ზ. კოპალიანის ხუთიანიც მოჰყვა. მაგრამ, აი, ნ. ხიდაშელმა და გ. ონაშვილმა სამები მიიღეს, გ. კალანდაძემ და თ. შუშანიამ კი დამაკმაყოფილებელი შეფასებაც ვერ დაიმსახურეს.

საგამოცდო სესიების პირველ დღეს ამავე კურსის მე-2 ჯგუფს გამოცდა ჰქონდა ანალიზურ გეომეტრიასა და უმაღლეს ალგებრაში. გამოცდაზე პირველი გურამ ონიკაშვილი გავიდა.

დაუფასდა შრომა გურამს, მის ჩათვლის წიგნაკში ხუთიანი ჩაიწერა. გურამს არც ანატოლ ნიკოლაიშვილი ჩამორჩა, ოთარ გარაყანიძემ კი ოთხიანი მიიღო.

აღელვებული გამოდის ლუიზა ბაიდოშვილი.

— არაფერი, — ამბობს ის და ამხანაგებს თავისი წარუმატებლობის შესახებ უყვება.

106-ე აუდიტორიაში მესამეკურსელ იურისტებს სამოქალაქო სამართალში აქვთ გამოცდა.

კმაყოფილია დოც. ი. მრევლიშვილი, უხვი მოსავალი მიიღო დღეს მან, ხუთიანები დაიმსახურეს: გ. ბორჩხაძემ, ი. ჭანტურიამ, ლ. ხარაზიშვილმა, ნ. გუბელაძემ, ა. ჩეკურიშვილმა, ბ. ბარამიამ, ა. ლამაზოშვილმა, ნ. ლომინაძემ, ოთხიანები — გ. კუპრაშვილმა, გ. ტულუშმა, ა. ბოჭორიშვილმა.

ანზორ გელაშვილი,
ჟურნალისტიკის განყოფილების II კურსის სტუდენტი.

ვნახოთ, რას გვეტყვის გამოცდები

ცაზე ივლისის მწველი მზე გამოჩნდა და 30-გრადუსიანი ტემპერატურა ჩვეულებრივად აქცია თბილისელთათვის. ახმაურდა პარკები, გადაიტვირთა საბაგირო გზა, თბილისის ზღვის სანაპიროზე სიცოცხლე კვლავ ახმიანდა.

მხოლოდ სტუდენტებს არ სცალიათ დასვენებისათვის... მიუხედავად საკმაო სიცხისა, რომელიც განსაკუთრებით იგრძნობა უნივერსიტეტის პირველი კორპუსის სტუდენტთა სამკითხველოს დიდ დარბაზში (აქვე გვსურს გამოვთქვათ თვითეული ჩვენგანის სურვილი — რა ბედნიერება იქნებოდა ამ სამკითხველოს უშველებელ გუმბათზე, მოზრდილი ვენტილატორი ფართატებდეს!), ჩვენი სამკითხველოები ყოველთვის სავსეა სტუდენტებით, მათ არ აშინებთ სიცხე-პაპანაქება და, წიგნებში ჩაფლულნი, გულმოდგინედ იმეორებენ წლის განმავლობაში შეთვისებულ მასალას...

ივლისის მზემ ხომ ივნისის საგამოცდო სესიებიც მოიტანა და ალბათ ძნელად ჰპოვებთ მსურველს, რომელიც იანვრის გამოცდების დროს მიღებულ შეფასებას სჯერდებოდეს. სასწავლო წლის ბოლოს წლის განმავლობაში მიღებულ ცოდნას ვაჯამებთ, ამიტომ ახლა უკეთესი შეფასებების მიღებაა საჭირო — ასე ფიქრობს ყოველი მათგანი და ამისათვის მეტი ენერგიითა და მუყაითობით ემზადება თვითეულ საგამოცდო საგანში.

გაცხოველებულ მზადებაში არიან პირველკურსელი ფილოლოგები. წლის პირველი ნახევარი მათ წარმატებით დაამთავრეს, მხოლოდ ორიოდ სტუდენტი იყო გამონაკლისი მთელ კურსზე, რომელთაც დამაკმაყოფილებელი ნიშნები შეერიათ, უმრავლესობამ კი — ფრიადები და კარგები დაიმსახურა.

წლის განმავლობაში თავისი ენერგიული მუშაობით გამოირჩეოდნენ პირველკურსელი ჟურნალისტები: თამარ ჩიტაური, ლამარა ბახტაძე, ომარ ცარციძე, ჟუჟუნა პაპაშვილი, იზო ჯინჭარაძე, გივი მოლაშხია და სხვები. არ ყოფილა შემთხვევა, რომ პრაქტიკული მეცადინეობის რომელსამე საათზე მათ შესრულებული არ ჰქონოდათ დავალება, საფუძვლიანად მომზადებული არ მოსულიყვნენ. თუმცა არც იმის თქმა უნდა დაგვავიწყდეს, რომ ზოგიერთი ჩვენი სტუდენტი ნაკლები ყურადღებით ეპყრობოდა ლექციებს, ხშირად აცდენდა და არც დავალებების შესრულებით იწუხებდა თავს. ამჟამად ჩვენ მათ არ დავასახელებთ, მაგრამ მომავალი გამოცდები დაგვანახებს ყველაფერს: ის, ვინც მთელი წლის განმავლობაში არ იწუხებდა თავს მუშაობით, ორიოდე კვირაში ფუსფუსით დიდ წარმატებას ვერ მიაღწევს და ეს სათანადოდ აისახება მათს შეფასებებშიც.

დაე, გამოცდებმა დაახასიათონ ეს სტუდენტები!

8 ივნისს ჩვენი ჟურნალისტები პირველ გამოცდას აბარებენ ახალ ქართულ ენაში. საგანი საკმაოდ რთულია. ამდენად იგი გაორმაგებულ მუშაობას მოითხოვს ჩვენგან. ამ მხრივ კი დიდ დახმარებას გვიწევენ საგნის მასწავლებლები — დოც. ივანე ქავთარაძე და უფროსი მასწავლებელი ოთარ ურიდია.

ლექციების დამთავრების შემდეგ ჩვენ ამ საგანში დაგვენიშნა საკონსულტაციო საათები. ჩვენი ლექტორები ხალისით გვეხმარებიან ყველა იმ საკითხის გარკვევაში, რომელიც ბუნდოვანია ჩვენთვის. ასე რომ ჩვენგან სამართლიანად მოითხოვენ საფუძვლიანი ცოდნის გამომჟღავნებას.

ვნახოთ, რას გვეტყვის თვითონ გამოცდები!

ჯემალ მჭედლიშვილი,
ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების I კურსის სტუდენტი.

უნივერსიტეტის კაბინეტ-ლაბორატორიები, სამკითხველო დარბაზები და აუდიტორიები ადრე დილიდანვე ივსება ბეჯითი სტუდენტებით.

ისინი გულმოდგინედ იმეორებენ განვლილ მასალას, ამზადებენ საგამოცდო საგნებს, რათა წარმატებით დაამთავრონ ზაფხულის საგამოცდო სესიები.

სურათზე: ფილოლოგიის ფაკულტეტის ქართული ენისა და ლიტერატურის განყოფილების II კურსის სტუდენტები (მარცხნიდან მარჯვნივ)— მარინე ვაჩნაძე და შუქია აფრიდონიძე I კორპუსის სტუდენტთა სამკითხველო დარბაზში ემზადებიან გამოცდისათვის ახალ ქართულ ენაში.

ფოტო ზ. რუსიასი

საორიენტაციო თემატიკა აგიტსაუბრებისათვის ივნისის თვეში

1. ბავშვთა დაცვის საერთაშორისო დღე.
2. ა. მ. სვერდლოვის დაბადებიდან 75 წლისთავი.
3. 26 ივნისი — საბჭოთა ახალგაზრდობის დღე.
4. ორგანიზებულად ჩავატაროთ მიმდინარე საგამოცდო სესიები.
5. განვამტკიცოთ შრომის დისციპლინა.
6. 120 წელი დიდი ქართველი მგოსნის, აკაკი წერეთლის დაბადებიდან.
7. რობერტ შუმანი — დიდი გერმანელი კომპოზიტორი (დაბადებიდან 150 წლისთავი).

ღირსეული სასჯელი

...არის ხოლმე, რომ ზღვასავით გაშლილ მობიბინე ჯეჯილში გამოერევა სარეველა ბალახი...

ჩვენ საუბარი გვაქვს მიმდინარე სასწავლო წლის 19 მაისს მომხდარი შემთხვევის შესახებ. ამ დღეს მიმდინარეობდა გამოცდა უმაღლეს მათემატიკაში დაუსწრებელი სწავლების ეკონომიური ფაკულტეტის სახალხო მეურნეობის ეკონომიკის სპეციალობის პირველკურსელებთან. (გამომცდელი დოც. კ. შარაშენიძე). ეკონომიური ფაკულტეტის დაუსწრებელი სწავლების I კურსის სტუდენტმა ომარ ნიკოლოზის ძე ზედგინიძემ და მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის დასწრებული სწავლების II კურსის სტუდენტმა ვლადიმერ ესტატეს ძე ბერუაშვილმა ყოვლად დაუშვებელი და შეუფერებელი საქციელი ჩაიდინეს. ო. ზედგინიძემ, რომელიც ცუდად იყო მომზადებული საგანში, თავის მაგივრად გამოცდაზე გაუშვა ვლ. ბერუაშვილი. ამ უკანასკნელს შეხვდა № 2 ბილეთი, რომელზედაც მან დადებითად უპასუხა, მაგრამ დამატებით კითხვებზე გაცემული პასუხით მან გამომცდელის ეჭვი გამოიწვია. გამომცდელმა დოც. კ. შარაშენიძემ ამის შესახებ აცნობა მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის დეკანს დოც. პ. ზერაგიას, რომელმაც, რა თქმა უნდა, იცნო ვლ. ბერუაშვილი.

გაიძვერა და თაღლითი სტუდენტები ღირსეულად დაისაჯნენ. რექტორის ბრძანებით, დაუსწრებელი სწავლების ეკონომიური ფაკულტეტის I კურსის სტუდენტი ომარ ნიკოლოზის ძე ზედგინიძე და მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის დასწრებული სწავლების II კურსის სტუდენტი ვლადიმერ ესტატეს ძე ბერუაშვილი გაირიცხნენ უნივერსიტეტიდან.

19 მაის ხმომხდარი სამარცხვინო შემთხვევის მთავარი დამნაშავენი აუცილებლად ო. ზედგინიძე და ვლ. ბერუაშვილი არიან, მაგრამ საყვედურის ღირსი არიამ მათი ამხანაგებიც, რომლებმაც იცოდნენ ბერუაშვილის განზრახვა, მაგრამ ამის განხორციელებაში ხელი არ შეუშალეს.

მომხდარი შემთხვევის გამო შედგა ჯგუფის კომკავშირული კრება. სტუდენტებმა მკაცრად გაკიცხეს და დაგმეს ვლ. ბერუაშვილის სამარცხვინო საქციელი. დაისვა საკითხი ბერუაშვილის კომკავშირის რიგებიდან გარიცხვის შესახებ. მაგრამ ვლ. ბერუაშვილმა აღიარა თავისი დანაშაული და პირობა დადო ამხანაგების წინაშე, რომ იგი თავის დანაშაულს გამოისყიდის საწარმოში თავდადებული მუშაობით. ჯგუფის კომკავშირულმა კრებამ მხედველობაში მიიღო ბერუაშვილის მიერ დადებული პირობა და შესაძლებლად ჩათვალა კომკავშირის რიგებში მისი დატოვება.

ამასთან, კრებამ ისიც აღნიშნა, რომ ბერუაშვილმა ჩაიდინა დიდი დანაშაული, რომელიც ყოვლად შეუფერებელია კომკავშირელთათვის და რომ მან ამისათვის პასუხი უნდა აგოს. კრებამ ერთხმად მიიღო დადგენილება, რომლითაც ვ. ბერუაშვილს გამოეცხადა სასტიკი საყვედური სააღრიცხვო ბარათში შეტანით.

ამრიგად, მატყუარა სტუდენტები გაძევებული იქნენ უნივერსიტეტის კედლებიდან. მათ ეს მკაცრი სასჯელი დაიმსახურეს თავიანთი უმსგავსი საქციელით.

ასე მოელის ყველას, ვინც ცდილობს შეცდომაში შეიყვანოს გამომცდელები, ვინც არცხვენს ჩვენი უნივერსიტეტის სახელს.

გურამ ესიტაშვილი,
ფილოლოგიური ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების II კურსის სტუდენტი.

სურათზე: მექანიკა-მათემატიკის ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტი მზია ბრეგაძე დოც. ი. ჭყუასელთან დიფერენციალურ ჩათვლაზე პედაგოგიკაში. მზიამ აღნიშნულ საგანში ლექტორისაგან ფრიადი შეფასება დაიმსახურა.

ფოტო გ. გაბუნიასი

წარმატებით დაამთავრეს

ბიოლოგიის ფაკულტეტის IV კურსის სტუდენტებს წელს გამოცდები ადრე დაეწყოთ.

16 აპრილი გამოცდების პირველი დღე იყო. პოლიტეკონომია, დიალექტიკური მატერიალიზმი, მემცენარეობა, ცხოველთა ეკოლოგია, ზოგადი ფიზიოლოგიის სპეცკურსი — ყველა ეს საგანი ერთნაირად ნაცნობი და საინტერესო იყო სტუდენტებისთვის.

ერთი თვის განმავლობაში ვლინდებოდა მეოთხეკურსელების მომზადების დონე. ფასდებოდა წლის განმავლობაში გაწეული მათი მუშაობა.

შედეგიც კარგი მიიღეს.

ფრიადებზე დაამთავრეს გამოცდები — მ. იაგნიშვილმა, რ. ქვაჩაკიძემ, ე. დგებუაძემ, ა. კალანდაძემ, მ. ქუქუნაძემ, ი. კოლოტოვამ, ზ. კერესელიძემ, მ. ხაშჩუპკინამ.

საერთოდ, მეოთხეკურსელმა ბიოლოგებმა გამოცდები წარმატებით დაამთავრეს.

ლ. დავითაშვილი

სურათზე: ბიოლოგიის ფაკულტეტის ადამიანისა და ცხოველთა ფიზიოლოგიის სპეციალობის IV კურსის სტუდენტები (მარცხნიდან) ლილი ზერეკიძე და გულიკო ცხვედიანი საწარმოო პრაქტიკაზე ფიზიოლოგიის ლაბორატორიაში.

ფოტო გ. გაბუნიასი

ფიზიკოს სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია

ამასწინათ ფიზიკის დიდ აუდიტორიაში ჩატარდა ფიზიკის ფაკულტეტის ქართული სექტორის მეოთხე კურსის სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია თანამედროვე ფიზიკის ფილოსოფიურ საკითხებზე (ხელმძღვანელი დოც. შალვა ადეიშვილი). მოსმენილი იქნა ხუთი მოხსენება: 1) ბუნებისა და საზოგადოების კანონების მსგავსება-განსხვავება თანამედროვე ფიზიკის ზოგ იდეასთან დაკავშირებით (მომხსენებელი — ნარა ბერიძე), 2) დროისა და სივრცის აბსოლუტურობა აინშტაინის სპეციალურ თეორიაში. (მომხსენებელი — ალექსანდრე კვირიკაძე), 3) ვ. ი. ლენინი ფიზიკის კრიზისის შესახებ და თანამედროვე ფიზიკა. (მომხსენებელი — გრიგოლ ყალიჩავა), 4) ვ. ჰაიზენბერგის შეხედულება მატერიის შესახებ და დიალექტიკური მატერიალიზმი. (მომხსენებელი — ირაკლი მაჩაბელი), 5) ვ. ჰაიზენბერგი სიმეტრიისა და სილამაზის მნიშვნელობის შესახებ ფიზიკის განტოლებებში და დიალექტიკური მატერიალიზმი (მომხსენებელი — ლაურა ჭელიძე).

კონფერენციის მუშაობა შეაფასა ფიზიკის ფაკულტეტის პარტბიუროს მდივანმა დავით ჯიქიამ.

სასურველია, რომ ასეთი კონფერენციები სისტემატურად ტარდებოდეს უფრო ფართო მაშტაბით.

მშობლიური ქიმიის ფუძემდებლები

ჩვენი მშობლიური ქიმიის მეცნიერების სათავეებთან მოჩანს ორი გამოჩენილი მეცნიერის, დიდი ქართველი პატრიოტების ვასილ პეტრიაშვილისა (1842 — 1908 წ.წ.) და პეტრე მელიქიშვილის (1850—1927 წ.წ.) ნათელი და ბრწყინვალე სახეები. ეს მათ პირველთ ხვდათ წილად დაეწრათ აღორძინებული ქართული მეცნიერების აკვანი მეცხრამეტე საუკუნის სამოციანოთხმოციან წლებში.

ჭეშმარიტად, გასული საუკუნის სამოციანი წლები ჩვენი ეროვნული ენერგიის საოცარი გაღვიძებისა და დავაჟკაცების წლები იყო. თერგდალეულების თაობას დააკისრა ისტორიამ ფართო სამოღვაწეო ასპარეზზე გამოსვლა - განა მარტო მწერლობის დარგში! ამ პერიოდს ეკუთვნის ჩვენი საბუნებისმეტყველო მეცნიერებისა და, კერძოდ, ქიმიის აღორძინება და განვითარება. ეს დიდებული ამოცანა ტვირთად იდვეს ვასილ პეტრიაშვილმა და პეტრე მელიქიშვილმა, რომლებიც მეცხრამეტე საუკუნის II ნახევრის ქართველ მეცნიერთა პლეადის საუკეთესო წარმომადგენლები იყვნენ.

ეს ორი ბუმბერაზი გარემოებამ გადააბა ერთიმეორეს და რამდენიმე ათეული წელი ერთად ეწეოდნენ მშობლიური მეცნიერების უღელს. მართალია, ჯერ კიდევ 1908 წელს პეტრე მელიქიშვილმა თავის ტოლი მეჯაპანე დაკარგა, მაგრამ მას გვერდში ამოუდგნენ მისი და ვასილ პეტრიაშვილის აღზრდილები, რომლებმაც შეძლეს მათი დაწყებული საქმის შემდგომი გაფურჩქვნა.

კიდევ მეტი, პეტრე მელიქიშვილს წილად ხვდა გეზი მიეცა ქართული ქიმიური მეცნიერებისათვის უკვე ქართულ უნივერსიტეტში და თავისი თვალით ენახა იმ ოცნების სინამდვილედ ქცევა, რისთვისაც ორი მეგობარი დიდხანს თავდადებით იღვწოდნენ სამშობლოსაგან მოწყვეტილნი.

თავის სოციალური წარმოშობით ვასილ პეტრიაშვილი და პეტრე მელიქიშვილი ერთმანეთისაგან ძალიან განსხვავდებოდნენ. ვასილ პეტრიაშვილი იყო შვილი ღარიბი სოფლის მღვდლისა, რომელსაც თავისი შვილისათვის სასულიერო კარიერაზე უკეთესი ვერაფერი წარმოედგინა, ხოლო პეტრე მელიქიშვილი — შეძლებული მშობლების შვილი და მას გზა - გახსნილი ჰქონდა თავისი სანუკვარი მიზნების განსახორციელებლად, მით უმეტეს, როცა ეს მიზნები ყალიბდებოდა იმ კეთილმყოფელ ოჯახურ გარემოცვაში, რომელშიც ტრიალებდნენ სამოციანი წლების ქართველი მოღვაწენი — ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, ნიკო ნიკოლაძე, გიორგი წერეთელი და სხვები. ვასილ პეტრიაშვილი სამოციანი წლების ქართველ მოღვაწეთა იდეებს იაკობ გოგებაშვილისაგან ეზიარა. უფრო გვიან თავისი ცხოვრების გზაზე იგი შეხვდა ნიკო ნიკოლაძეს და პირველად მისგან გაიგონა გამამხნევებელი რჩევები და მასში იპოვა თავისი გადაწყვეტილების მტკიცე მხარდამჭერი. თავისი ქვეყნის პატრიოტი ღრმად იყო დარწმუნებული იმაში, რომ ქართველი ხალხის ეკონომიური აღორძინების საწინდარი განვითარებული სოფლის მეურნეობაა და მისი ვალია თავი შეუწიროს მშობლიური ხალხის კულტურულ აღორძინებას, მისი ცოდნის ამაღლებას.

იგივე იდეები აღძრა პეტრე მელიქიშვილს, როცა გიმნაზიის მასწავლებლის დამთავრების შემდეგ ოდესის უნივერსიტეტში გაეშურა უმაღლესი განათლების მისაღებად.

სამოციანი წლების ქართველ მოღვაწეებთან ერთად ბუნებისმეტყველებისადმი სიყვარული მას აღუძრეს რუსეთის რევოლუციონერ-დემოკრატმა მოღვაწეებმა — გერცენმა, ჩერნიშევსკიმ, პისარევმა და როდესაც მან ოდესის უნივერსიტეტში ნახა ქართველი, იმავე სევდითა და ნაღვლით გამსჭვალული, როგორითაც თვითონ იყო, ბუნებრივად დაუკავშირდა მას, გახდა მისი ერთგული მოწაფე და შემდეგ — მეგობარი.

ძნელია თითოეული მათგანის სამეცნიერო ღვაწლის აღრიცხვა და შეფასება. თითქმის ორმოცი წლის მანძილზე ეწეოდა პროფესორი ვასილ პეტრიაშვილი სამეცნიერო და პედაგოგიურ მოღვაწეობას ოდესის უნივერსიტეტში, განვლო რა სამეცნიერო და პედაგოგიური მუშაობის ყველა საფეხური — ლაბორანტიდან დაწყებული და რექტორის თანამდებობით დამთავრებული.

ორმოცდაათზე მეტი წლის განმავლობაში თავდადებულად ემსახურებოდა პროფესორი პეტრე მელიქიშვილი ქიმიურ მეცნიერებას და ბევრი ძვირფასი აღმოჩენით უკვდავყო თავისი სახელი.

დიდი მეცნიერები ამავე დროს მგზნებარე პოლიტიკური მოღვაწეებიც იყვნენ. როგორც პროგრესული ინტელიგენციის საუკეთესო წარმომადგენლები, ისინი მეფის თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ დაუღალავი მებრძოლები იყვნენ. საგულისხმოა აღვნიშნოთ, რომ ვასილ პეტრიაშვილი იყო პირველი არჩეული რექტორი ოდესის უნივერსიტეტისა.

ვასილ პეტრიაშვილს ეკუთვნის ძვირფასი გამოკვლევები ორგანული ქიმიის მრავალ დარგში და სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გადამუშავების ტექნოლოგიაში. ფიზიკური ქიმიიდან მის თვალსაჩინო ნაშრომს წარმოადგენს გამოკვლევები ქიმიურ სწრაფვაზე და ქიმიური კინეტიკის საკითხებზე.

ფასდაუდებელი დამსახურება მიუძღვის პეტრე მელიქიშვილს არაორგანული და ორგანული ქიმიის განვითარებაში. მისი გამოკვლევები ზეჟანგებისა და მჟავებ[ის] შესახებ მიზნად ისახავდა მენდელეევის გენიალური ქმნილების — პერიოდული სისტემის განმტკიცებასა და დასაბუთებას, აგრეთვე რიგი სადავო საკითხ[ების]

საინტერესო თემაზე

ყინულის მეტეორიტი

...ლამოიდგინეთ, როჯერ ჯეიერის ... წლის ამერიკელი ბიჭის განცვიფ...ება, როდესაც მისგან მეტრნახევ...ის მოშორებით, ციდან ჩამოვარდა ...კილოგრამიანი ყინულის ნაჭერი. ...მოხდა 1955 წლის 3 აგვისტოს, ...ნკონსის შტატში (აშშ), კაშტონის ...ლოს.

...ყინულის ნაჭერი დაეცა ბალახი... და შამბნარით დაფარულ წითელ ...ზაზე და შუაზე გასკდა. მას სო...ისებური ფორმა ჰქონდა; ზედაპირი ...დაფარული იყო მცირე ღრმულებით.

როჯერ ჯეიერი დაინტერესდა ამ ...ჩვეულო მოვლენით, შეინახა გამ...ნარი ყინულის წყალი და გაუგზავ... იგი კალიფორნიელ მეცნიერს ჯონ ...ჭიერს. წყლისა და მასში არსე...ბული ნაწილაკების გულდასმით გა...მოკვლევის შემდეგ მკვლევარი მივიდა ...დასკვნამდე, რომ ჩამოვარდნილი ყი...ნული წარმოადგენს მეტეორიტს.

...ერთი შეხედვით, ასეთი მტკიცება ...შეიძლება უაზრო და არაბუნებრივი ...მოგვეჩვენოს. მართლაც, დედამიწის ...ატმოსფეროში მოხვედრილი მეტეო...რული სხეულების დიდი უმრავლე...სობა ხომ იწვება, ხოლო მიწის ზე...დაპირზე დაცემულ მეტეორიტებს ამ...ჩნევით მაღალი ტემპერატურის ზე...მოქმედების ნიშნები. ყინულის მე...ტეორიტი უნდა გამდნარიყო და ...აორთქლებაც უნდა მოესწრო. მაგ...რამ, თუ ასეა, საიდან ჩამოვარდა ...ყინული? შეიძლება იგი მოემსხვრა ...ყინულ თვითმფრინავს, ანდა შეიძ...ლება, ესაა უჩვეულო, დიდი ზომის ...სეტყვა...

...პირველ რიგში, ამინდის ბიუროს ...მონაცემებით, მეტეორიტის ჩამოვარდ...ნის დღეს არ არსებობდა ყინულის ...წარმოქმნის პირობები, ხოლო თვით...მფრინავები ამ რაიონში არ დაფრი...ნავდნენ. მეორეც: გამდნარი ყინუ...ლის ქიმიურმა ანალიზმა აჩვენა, რომ ...ის ძლიერ განსხვავდება წვიმისა და ...ზოგიერთ თვითმფრინავების გასარეცხად ...გამოყენებული წყლისაგან. წვიმის წყა...ლი შეიცავს ბევრ ნატრიუმს, კირს, ...მაგნიუმს და აქვს სუსტი მჟავე რეაქ...ცია.

როჯერ ჯეიერის მიერ გაგზავნილი წყალი კი ტუტე აღმოჩნდა; მასში იყო ამონიაკი, ქლორი, ხოლო კალციუმი და მაგნიუმი — მცირე რაოდენობით. ნალექში ნახეს რკინა, კობალტი, ორგანული მასალა... ასეთია ფაქტები.

თუ ასტრონომიას მივმართავთ, აღმოჩნდება, რომ არსებობს მონაცემები, რომლებიც მეტყველებენ იმის სასარგებლოდ, რომ ყინულის ნატეხი მართლაც მეტეორიტი იყო. ვარსკვლავთაშორისი სპექტრის შესწავლამ დაადასტურა, რომ თავისუფალი ჟანგბადი და წყალბადი არსებობს კოსმოსურ სივრცეში. ბევრი მეცნიერი ვარაუდობს, რომ მათგან შეიძლება წარმოიშვას ყინული, რომელიც არ აორთქლდება.

საინტერესოა: ზოგიერთი მონაცემებით, სატურნის რგოლი შედგება ყინულისაგან. ამერიკელ მეცნიერს უიპლს მიაჩნია, რომ კომეტები შედგებიან ყინულის, მყარი ჟანგბადის, მეთანის, ნახშირბადისა და, შესაძლებელია, ციანისაგან. მისი აზრით, ეს ნივთიერებანი იმყოფებიან მყარ მდგომარეობაში, ერთმანეთში არიან შერეული და ზემოდან აფარიათ მინერალური მატერიის ფხვნილისებური დამცველი ფენა.

ეს მოწმდება კომეტებისა და მეტეორიტების სპექტრალური შესწავლით. მათში არსებობს ნახშირბადი, ციანი და აზოტის წყალბადოვანი შენაერთები. ციანი ამას გარდა აღმოჩნდა ზოგიერთ მეტეორიტში. მათთვის დამახასიათებელია რკინისა და ნიკელის არსებობა, რომლებიც ჩამოვარდნილი ყინულის ნალექშიც აღმოჩნდა.

ამგვარად, ბადჟიერის მიერ გამოკვლეულ წყალში ნაპოვნი ელემენტები და შენაერთები დამახასიათებელია კოსმიური სხეულებისათვის.

მაგრამ რატომ არ გადნა ჰაერთან ხახუნის დროს წარმოქმნილი სითბოსაგან ყინულის მეტეორიტი? როგორც ჩანს, იგი შეუდარებლად დიდი იყო, მისი მნიშვნელოვანი ნაწილი გადნა და აორთქლდა. მხოლოდ მცირე ნაწილმა მოაღწია მიწამდე.

გ. ორჯონიკიძე

პირველად საწარმოო პრაქტიკაზე

უჩვეულოდ მთავრდებოდა სასწავლო წელი. გამოცდები ჩვეულებრივზე ადრე დაგვეწყო, წინ კი პირველი საწარმოო პრაქტიკის დღეები გველოდა და ამიტომაც ძალიან ვღელავდით.

აი, პირველი გამოცდაც ქართულ ენაში. ქართული ენის საფუძვლიანი ცოდნა მომავალი ჟურნალისტისათვის წარმატების საწინდარია. კარგად იციდნენ ეს ჩვენმა სტუდენტებმა. ამაზე მეტყველებს ისიც, რომ ნიშნების უმრავლესობას „ხუთები" და „ოთხები" შეადგენდა.

პირველ წარმატებას მეორეც მოჰყვა. რუსული ჟურნალისტიკის ისტორიაში ჯგუფის უმრავლესობამ წარჩინებული ნიშანი დაიმსახურა.

საინტერესო მასალას მოიცავდა მე-19 საუკუნის დასასრულისა და მე-20 საუკუნის საზღვარგარეთის ქვეყნების ლიტერატურა, გულმოდგინედ ვემზადებოდით ამ გამოცდისათვის და შედეგიც ამ გულმოდგინეობის შესაფერისი იყო.

და, აი, ამოწურულია სასწავლო წლის თეორიული მასალა, დაიწყო პირველი საწარმოო პრაქტიკა. ჩვენი სტუდენტები პირველად დაიწყებენ გაზეთის ფურცლებზე მუშების, სტუდენტების, მოწინავე ახალგაზრდობის ცხოვრების საინტერესო და საჭირბოროტო საკითხების გაშუქებას, იგრძნობენ გაზეთის გამოშვების დიდ სიხარულს, შეისწავლიან სარედაქციო მუშაობის სპეციფიკას.

კეთილი იყოს ეს პირველი პრაქტიკა, მასაც წარმატება მოეტანოს ჩვენთვის!

ლია დანიელაშვილი,
თამაზ ქვარიანი,

ფილოლოგიის ფაკულტეტის ჟურნალისტიკის განყოფილების II კურსის სტუდენტები.

ხუთი თვეა ჩვენს უნივერსიტეტში კლიმატოლოგიის კათედრაზე სტუმრად იმყოფება პოლონეთის უნივერსიტეტის კლიმატოლოგიის კათედრის ადიუნქტი ედუარდ მიხნა. დოქტორი ე. მიხნა ეცნობა საქართველოს კლიმატოლოგიის სხვადასხვა საკითხებს.

სურათზე: (მარჯვნიდან მარცხნივ) დოქტორი ე. მიხნა და ჩვენი უნივერსიტეტის დოცენტები თ. ცომაია და ა. კოტარია ათვალიერებენ გეოგრაფია-გეოლოგიის მუზეუმის ექსპონატებს.

ფოტო **ზ. რუსიასი**

რიგაში

„ბედნიერი ხუთეული" — ასე შეარქვეს ჩვენი უნივერსიტეტის სტუდენტებმა დელეგაციას, რომელსაც მონაწილეობა უნდა მიეღო სტუჩკას სახელობის ლატვიის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენციის მუშაობაში. მართლაც ხუთი სტუდენტი იყო: სამი იურიდიული ფაკულტეტიდან და ორიც ეკონომიური ფაკულტეტიდან.

სტუმართმოყვარულად შეგვხვდნენ ლატვიელი მეგობრები, ჩასვლის პირველი დღიდან გამომგზავრების უკანასკნელ წუთამდე ისინი ყველაფერს აკეთებდნენ, რომ ჩვენ სრულად შეგვეგრძნო და განგვეცადა ლატვიელი ხალხის მდიდარი კულტურა, მათი შესანიშნავი დედაქალაქის სილამაზე.

კონფერენციაზე მოსკოვიდან, კიევიდან, ლვოვიდან, ვილნიუსიდან და თბილისიდან ჩასული სტუმრები მოგვათავსეს უნივერსიტეტის საერთო საცხოვრებელში, რომელიც არაფრით ჩამოუვარდება თბილისის სასტუმროებს თავისი კეთილმოწყობით. მაშინ გაგვახსენდა ჩვენი სტუდქალაქი, გაგვახსენდა და... მაგრამ ფიქრის დრო აღარ გვქონდა. მასპინძლებმა ყველანი კონფერენციის გახსნაზე მიგვიწვიეს.

პლენარულმა სხდომამ საზეიმო ვითარებაში ჩაიარა.

დარბაზიდან არც კი ვიყავით გამოსული, რომ სტუდენტებმა „დაგვინაწილეს": ზოგი სად გვეპატიჟებოდა და ზოგი სად. მაგრამ ჩვენ ყველაფერს ქალაქის დათვალიერება ვამჯობინეთ. მართლაც რომ შესანიშნავია რიგა ღამით. ნეონის შუქრეკლამებით გაჩირაღდნებული ფართო, ლამაზი ქუჩები, შესანიშნავი ბაღები და სკვერები. ყველგან თვალში გეცემათ არაჩვეულებრივი სისუფთავე. ქუჩებში ურნები აქა-იქ თუ დგას, მაგრამ ვერ ნახავთ ძირს დაგდებულ პაპიროსის ნამწვავს, ქაღალდებს...

მეორე დილით კომფორტაბელურმა ავტობუსმა შემოგვატარა მთელი რიგა. ვნახეთ იან რაინისის ცნობილი ძეგლი, ძმათა სასაფლაო, თავისუფლების ქანდაკება, ძველი ისტორიული ძეგლები, ტბა „კიში"; ვესტუმრეთ ბალტიის ზღვის სანაპიროს, ვიყავით ქალაქის კულტურისა და დასვენების ცენტრალურ პარკში. აქ არის გრანდიოზული ღია ესტრადა, რომელმაც ჩვენზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა.

ექსკურსიით კმაყოფილი დავრჩით.

სექციურ სხდომებზე ბევრი საინტერესო მოხსენება იქნა მოსმენილი, მაგრამ, როგორც თვითონ ლატვიელი სტუდენტები და პროფესორ-მასწავლებლები აღნიშნავდნენ, ქართველმა სტუდენტებმა მათ მიერ წაკითხულ მოხსენებათა თემების აქტუალობითა და ღრმად დამუშავებით საერთო მოწონება დაიმსახურეს. ამის დადასტურება იყო ის, რომ ლატვიის უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებლებმა დიდი მადლობა დაგვაბარეს ჩვენს პროფესორ-მასწავლებლებთან და დაგვაჯილდოვეს ფასიანი საჩუქრებით.

დადგა კონფერენციის დახურვის დღე. მასპინძლებმა დიდი მადლობა გადაგვიხადეს კონფერენციაში მონაწილეობისათვის, ჩვენ კი მათ წარმატებები ვუსურვეთ სწავლასა და შრომაში, მადლობა გადავუხადეთ სტუმართმოყვარეობისათვის, კარგი კონფერენციისათვის და... ჩვენი სურვილების გამოხატვა გავაგრძელეთ იმავე საღამოს მოწყობილ დიდ ბანკეტზე, რომელიც გაიმართა რიგის ყველაზე პოპულარულ კაფეში.

ნ. ქავთარაძე,

იურიდიული ფაკულტეტის V კურსის სტუდენტი.

...მის გადაჭრას, რამაც საქვეყნო სახელი მოუხვეჭა ქართველ მეცნიერს.

ამ გამოკვლევათა ავტორი მეცნიერებათა აკადემიის მიერ ლომონოსოვის სახელობის პრემიით იქნა დაჯილდოებული. თვით ...ბრწყინვალე მენდელეევი, ახალი გამოკვლევებით აღტაცებული, პეტრე მელიქიშვილს პერიოდული სისტემის განმამტკიცებელს უწოდებდა.

საქვეყნო აღიარება პოვა პეტრე მელიქიშვილის შემოქმედებამ ორგანულ ქიმიაში. მის სახელთანაა დაკავშირებული შედარებით ნაკლებად განვითარებული, მაგრამ მეტად საინტერესო დარგი, რომელმაც თანამედროვე ორგანულ სინთეზში დიდი მნიშვნელობა მოიპოვა.

ორივე მეცნიერს იშვიათად შერწყმული ჰქონდა სამეცნიერო კვლევითი მუშაობა პრაქტიკულ მოღვაწეობასთან. ქიმიის დიდი თეორეტიკოსები უაღრესად ფუძელაა პრაქტიკულ მოღვაწეობას ეწეოდნენ თავისი ხალხის აგრონომიული ცოდნის გასაღრმავებლად. ცნობილია, რომ ვასილ პეტრიაშვილი ოცნებობდა საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო უმაღლესი სკოლის შექმნაზე, და არამც თუ ოცნებობდა, არამედ მოლაპარაკებასაც აწარმოებდა ამ სასწავლებლის დაარსების შესახებ ცნობილ ქართველ ქველმოქმედ სტეფანე ზუბალაშვილთან, რომელმაც გაიღო კიდეც საამისო თანხა. მაგრამ, როგორც ყოველთვის, ასეთმა დიდმა წამოწყებამ მეფისდროინდელ რუსეთში კრახი განიცადა. ვასილ პეტრიაშვილმა მაინც გადადგა პრაქტიკული ნაბიჯები ამ საქმის განსახორციელებლად: მან შექმნა ქართულ ენაზე შესანიშნავი სახელმძღვანელოები მევენახეობა-მეღვინეობის დარგში, ეს იმ დროს, როცა რუსულ ენაზე არ არსებობდა არცერთი სერიოზული ნაშრომი ან სახელმძღვანელო, რომელშიც მეცნიერულად ყოფილიყო გაშუქებული ღვინის დაყენება. მის მიერ დამუშავებულია პირველი ქართული ტექნიკური ტერმინოლოგია და მტკიცე მეცნიერული ნომენკლატურა. მის კალამს ეკუთვნის მეტად ძვირფასი შრომა — „რძე და მისი სხვადასხვაგვარი გამოყენება", რომელსაც აგრეთვე დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა მეობ... ლიური სოფლის მეურნეობისათვის. ორივე ეს ნაშრომი მეღვინეობისა და მერძევეობის შესახებ სათუძვლად დაედო სამეცნიერო-ტექნიკური ცოდნის გავრცელებას ჩვენს ქვეყანაში, გარდა იმისა, რომ ისინი მეცნიერული აზროვნების საუკეთესო ნიმუშს წარმოადგენენ ქართულ ენაზე.

მრავალმხრივ პრაქტიკულ საქმიანობას ეწეოდა პეტრე მელიქიშვილიც. როგორც ვასილ პეტრიაშვილი, ისიც ღრმად იყო დარწმუნებული, რომ სოფლის მეურნეობას უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ჩვენი ხალხის საერთო კეთილდღეობისათვის, საქმითა და სიტყვით ქადაგებდა სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების მიზანშეწონილად დამუშავებასა და გამოყენების აუცილებლობას. ამ მის იდეებს ფრთები შეესხა მხოლოდ მას შემდეგ, რაც საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლება დამყარდა და ქართველი ხალხის მთელ ცხოვრებასთან ერთად სოფლის მეურნეობაც გადახალისდა და სოციალისტურად გარდაიქმნა.

წლების განმავლობაში პეტრე მელიქიშვილი სამხრეთ რუსეთის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების ვიცეპრეზიდენტი იყო. საქართველოში მან განაგრძო მოღვაწეობა, როგორც საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების თავმჯდომარემ.

თუ ვასილ პეტრიაშვილი ვერ ეღირსა საქართველოში უმაღლესი სასოფლო-სამეურნეო განათლების კერის შექმნას, მისმა მეგობარმა პეტრე მელიქიშვილმა შეძლო დიდმნიშვნელოვანი მონაწილეობა მიეღო თბილისის უნივერსიტეტის დაარსებაში და განახორციელა მისი მეგობრის ოცნება ქართულ ენაზე წაეკითხა ქართველი სტუდენტებისათვის პირველი ლექცია ქიმიაში.

1905 წლის რევოლუციის ბობოქარ წლებში ვასილ პეტრიაშვილი არჩეულ იქნა ოდესის უნივერსიტეტის რექტორად. მაშინდელი რუსეთის პროგრესულ-დემოკრატიული ინტელიგენცია მხურვალედ მიესალმა დიდი მეცნიერის არჩევას ამ საპატიო თანამდებობაზე.

ქართული მეცნიერების პატრიარქი პეტრე მელიქიშვილი საქართველოში ახლადდაარსებული უნივერსიტეტის პირველი რექტორი იყო და ქართველი სტუდენტების განუყრელ მეგობრად და მამად ითვლებოდა.

პეტრე მელიქიშვილს დიდხანს არ დასცალდა მოღვაწეობა განახლების გზაზე დამდგარ სამშობლოში. ის თითქოს გრძნობდა თავისი სიცოცხლის დასასრულს და გაათკეცებული ენერგიით ცდილობდა, რაც შეიძლება მეტი გაეკეთებინა და დაეტოვებინა მემკვიდრეობად.

დიდმნიშვნელოვანია ის ძვირფასი მეცნიერული მემკვიდრეობა, რომელიც ვასილ პეტრიაშვილმა და პეტრე მელიქიშვილმა ქართველ ხალხს დაუტოვეს. დაუფასებელია მათი პატრიოტიზმი და ბრძოლა მეცნიერული ცოდნის ხალხის სამსახურში ჩაყენებისათვის.

პროფ. **ვ. კოკოჩაშვილი**

ჩვენი თვითშემოქმედების დასკვნითი კონცერტი

26 მაისს ფილარმონიის საზაფხულო თეატრში ჩატარდა ჩვენი უნივერსიტეტის ოლიმპიადის დასკვნითი კონცერტი. გამოცდა სერიოზული იყო: ჩვენს სტუდენტებს უნდა გამოევლინებინათ მაღალი მხატვრული დონე მომზადებისა, უნდა წარმდგარიყვნენ მაყურებლის წინაშე საბოლოოდ დახვეწილი მხატვრული ნომრებით. ასეთი იყო ამოცანა, რომელიც წარმატებით გადაწყვიტა ჩვენმა თვითშემოქმედებითმა კოლექტივმა.

საღამოს 9 საათია.

ფილარმონიის საზაფხულო დარბაზი სავსეა მაყურებლებით.

იხსნება ფარდა — მოცარტი, უვერტურა ოპერიდან — „სერალის მოტაცება" — აცხადებს კონფერანსიე და დირიჟორის — ხელოვნების დამსახურებული მოღვაწის ა. ნასიძის ნიშანზე დარბაზს წარმტაცი მუსიკის ჰანგები ეფინება. ჩამოვარდა სიჩუმე. სიჩუმეს ერთსულოვანი ტაში არღვევს.

პირველი წარმატება მიღწეულია.

მსმენელების მოწონებას იმსახურებს ფიგაროს არია ოპერიდან „ფიგაროს ქორწინება" თ. კანდელაკის შესრულებით. გაისმა „ბალდადურის" აღმოსავლური ჰანგები. — სიმფონიური ორკესტრის კოლექტივს მსმენელები კვლავ ტაშით აჯილდოებენ. დარბაზი ითხოვს ნომრის განმეორებას.

საცეკვაო ნომრებმა დასკვნით საღამოზე მნიშვნელოვანი ადგილი დაიკავეს (ქორეოგრაფი ე. მეგრელიძე). ერთმანეთს ცვლის „ქართული", „მხარული". მაყურებლის ერთსულოვან მოწონებას იმსახურებს ცეკვა „პაემანზე" ს. ბუხაიძის შესრულებით.

ამ საერთო წარმატებას ხელი შეუწყო ს. ციციაშვილის მხატვრულმა კითხვამ.

მაყურებელი ტაშით ხვდება სცენაზე სპორტის ოსტატის მზია ნინოშვილის გამოჩენას. მზიას ნომრები ხომ სპორტული დაოსტატებისა და მხატვრული გემოვნების იშვიათი გამოვლინებაა.

პროგრამის მსვლელობისას აშკარად ჩანდა იუმორისტული და სატირული ჟანრის სიმცირე. მხოლოდ ერთი სკეჩი — „გამოცდაზე", რომელიც გულწრფელ სიცილს გვრის მაყურებელს (ლ. კავილაძისა და მიშველაძის შესრულებით), არ შველის საქმეს.

კონცერტზე კი, როგორც პრაქტიკით დადასტურებულია, ყოველთვის საჭიროა ჯანსაღი იუმორი.

მსმენელთა მოწონება ხვდა წილად ვოკალურ კვარტეტს (ხელმძღვანელი მ. ხატელიშვილი). მელოდიურად ჟღერდა რატილის, შ. მილორავას, რ. ლაღიძის სიმღერები.

კონცერტის საერთო სტილიდან — ამოვარდნილად ჩანდა ლ. შავდიას მიერ შესრულებული მესამე ნომერი და, საერთოდ, სასურველია მომავალში უნივერსიტეტის მხატვრული თვითშემოქმედებითი კოლექტივის პროგრამის მრავალფეროვნება ეყრდნობოდეს ქართული ხალხური შემოქმედების ტრადიციებისა და თანამედროვე მუსიკალური კულტურის მიღწევათა კარგ შერწყმას. დასასრულ, უნდა აღინიშნოს, რომ დროის ნაკლებობის გამო საშუალება არ იყო კონცერტის მთელი პროგრამით გაშლისა, მაგრამ რაც წარმოდგენილი იყო, ისიც ერთგვარი მაჩვენებელია იმისა, თუ რაოდენ კარგი მუშაობა წარმოებს ჩვენს თვითშემოქმედებითს კოლექტივებში.

ამასთან, არ შეიძლება აღუნიშნავი დავტოვოთ ისიც, რომ შეიძლება მეტის გაკეთება პროგრამის მეტი სიახლისა და მრავალფეროვნების უზრუნველსაყოფად.

ჯემალ აფციაური,
თამაზ ქვარიანი.

სურათზე: უნივერსიტეტის ქორეოგრაფიული ანსამბლი ასრულებს ოსურ ცეკვას „სიმდი".

ფოტო ს. ოქანოვისა

სპორტის ამბებ[ი]

მან პირველმა შეასრულა სპორტის ოსტატის ნორმა

მატარებელმა უკანასკნელად მისცა ნიშანი და ჩვეული ქლოშინით, ზანტად დაიძრა სოფელ მუხრანის სადგურიდან. თბილისისაკენ მიიჩქაროდა მატარებელი და მისი მგზავრი მუხრანელი ბიჭი, ჩვეულებრივი სოფლელი ბიჭი — რეზო ქვაჩაკიძე, რომელსაც, ისევე როგორც ბევრ მის თანატოლს, ერთი მიზანი ჰქონდა — მალე ჩასულიყო დედაქალაქში და თავისი ცოდნა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გაეღრმავებინა.

და მართლაც აუსრულდა საწადელი — აი, რეზო უკვე სტუდენტია. სტუდენტს სიბეჯითე მართებს და ისიც დიდი მონდომებით ჰკიდებს ხელს მეცადინეობას. ეს იყო 1957 წელს.

მას შემდეგ ოთხი წელი გავიდა. რეზო მეოთხე კურსის წარჩინებული სტუდენტია. მაგრამ მას კარგად ახსოვს პირველი კურსის პირველი სემესტრის ჩათვლები.

რეზო ქვაჩაკიძე ფიზკულტურაში ნორმატივების შესასრულებლად ჯგუფთან ერთად მძლეოსნობის მოედანზე გაიყვანეს. სიგრძეზე ხტომაში მან პირველი ადგილი აიღო. მისი შედეგი არც თუ ისე სახარბიელო იყო, მაგრამ მწვრთნელმა ა. კონსტანტინოვმა ამ ჩვეულებრივი ბიჭის ჩვეულებრივ ნახტომში დაინახა არაჩვეულებრივი სპორტული მონაცემები. მასწავლებელმა წინადადება მისცა მძლეოსნობის სექციაში ჩაწერილიყო. რეზოს უყვარდა ფეხბურთის თამაში, მაგრამ ხტომები? ისიც უნივერსიტეტში? ამაზე ფიქრიც ზედმეტად მიაჩნდა. და მაინც დაიწყო წვრთნა. ინტენსიურ ვარჯიშთან ერთად იგი სწავლაშიც არ ჩამორჩენილა, პირიქით, იგი უფრო მონდომებით სწავლობდა და საზოგადოებრივ მუშაობაშიც აქტიურად მონაწილეობდა. რეზო თანდათან ეუფლება მძლეოსნობის ამ ერთ-ერთ ლამაზ სახეს.

ერევანში, სომხეთის დედაქალაქში, შეიკრიბნენ ამიერკავკასიისა და მოლდავეთის რესპუბლიკების სპორტსმენები. ამ შეჯიბრებაზე საქართველოს სახელს იცავს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიოლოგიის ფაკულტეტის სტუდენტი რეზო ქვაჩაკიძე.

და აი, რეზო ემზადება [...]
ტომისათვის, როგორც ყო[...]
თვის ნახტომის წინ მწვრთნ[...]
საგან მიიღო დარიგება. შე[...]
საგანგებოდ გამოთვალა ნაბ[...]
ბი. სტარტი. გამორბენი. ნა[...]
მოი... 7 მ. 63 სმ. — ასეთია [...]
დეგი.

რას გვეუბნება ეს ციფ[...]
იმას, რომ ეს საქართვე[...]
ახალი რესპუბლიკური რე[...]
დია, იმას, რომ რეზო ქვა[...]
ძემ ჩვენს რესპუბლიკაში სპ[...]
ტის ამ სახეში პირველმა შ[...]
რულა სპორტის ოსტატის ნ[...]
მატივი, და კიდევ იმას, [...]
რეზო საბჭოთა კავშირის ნა[...]
ბი გუნდის წევრი გახდა.

აი, რა მოიტანა ამ შედეგმა[...]
მოხდა სულ ახლახან, 1[...]
წლის მაისში.

ჯერ კი ყველაფერი წ[...]
მოსკოვში საერთაშორისო [...]

ეედრები ძმების — ზნამენსკე[...]
სახელობის თასზე და [...]
ოლიმპიური თამაშობები იტა[...]
ის დედაქალაქ რომში, სადაც [...]
ზოს ალბათ მოუწევს ჩვენი ქვ[...]
ნის სპორტული ღირსების დაც[...]

ვუსურვოთ მას ახალი გამარჯ[...]
ბანი.

ც. აბუაშვილი

ფილოლოგიის ფაკულტეტის ქარ[...]
ლისტიკის განყოფილების II კ[...]
სის სტუდენტი.

სურათზე: რევაზ ქვაჩაკიძე მო[...]
გი საწვრთნო ვარჯიშის დროს.

ფოტო გ. გაბუნიას[...]

მიგიწყებული კედლები

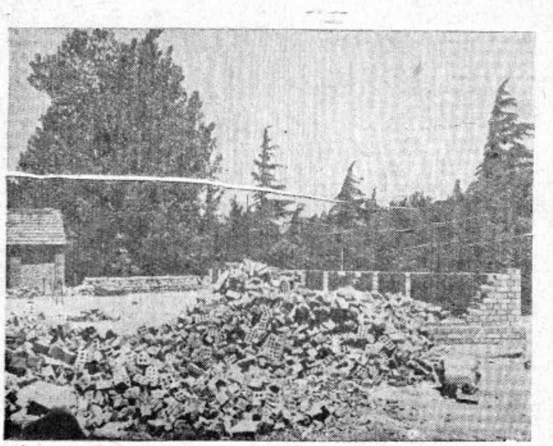

ჩვენი ქვეყნის ისტორიული ძეგლების ნანგრევებს შეემატა კიდევ ერთი, რომელსაც თქვენ სურათზე ხედავთ.

საკვირველია, როგორ გამორჩათ ჩვენს ისტორიკოსებს ეს შესანიშნავი მოვლენა, მით უფრო, რომ იგი თვით უნივერსიტეტის ეზოში არის. ალბათ იმ გარემოებამ დააბნია ისინი, რომ ძველი ციხე-ქალაქების აშენებულ კედლებს ჟამთა სიავე ანგრევდა ხოლმე, ეს უნიკალური ქმნილება კი პირდაპირ ნანგრევებად წარსდგა ისტორის წინაშე.

როგორც სარწმუნო წყაროებიდან ირკვევა, ხუროთმოძღვრების ამ იშვიათ ნიმუშს „სასადილო" უნდა დარქმეოდა. სხვათა შორის ისიც დასტურდება, რომ იგი ჯერ კიდევ გასულ წელს უნდა ყოფილიყო მზად, მაგრამ სურამის ციხესავით საშველი არ დაადგა.

ზოგიერთი სკეპტიკოსის აზრით, სასადილოს მშენებლობა კიდევ კარგახანს გაჭიანურდება.

ჩვენ ამაში ცუდს ვერაფერს ვხედავთ. პირიქით, ასეთი პერსპექტივა შესაძლებლობას მისცემდა მეცნიერებას უფრო გულდასმით შეესწავლა ეს ძეგლი. ამისთვის არც სპეციალური ექსპედიციის მოწყობა იქნებოდა საჭირო, არც ზედმეტი ხარჯების გაღება, არც გათხრების წარმოება და სხვ.

უცნობია ამის თაობაზე მხოლოდ მშენებელთა აზრი.

რას გვეტყვიან?

მომავალი შეხვედრების წინ

დამთავრდა საქართველოს სტუდენტთა I რესპუბლიკური სპორტული თამაშები, რომლის პროგრამაში შედიოდა სპორტის 22 სახე.

უნივერსიტეტის კოლექტივი ამ შეჯიბრებაში საერთო III ადგილზე გამოვიდა. წარმატებით დაამთავრეს შეხვედრები და დამსახურებულად მოიპოვეს პირველი ადგილები ჩვენმა მძლეოსნებმა, ფრენბურთელმა ქალებმა და მოკრივეებმა. ისინი მონაწილეობას მიიღებენ სტუდენტთა II საკავშირო სპორტულ თამაშებში, რომელიც ივლისში ჩატარდება ქ. ხარკოვში.

ამ თამაშებში პერსონალურად გამოძახებული არიან ჩვენი მოჭიდავეები, რომლებმაც აქ მეორე ადგილი დაიკავეს. საკავშირო თამაშებში შესაძლებელია კიდევ სპორტის რამ[...] დენიმე სახეში იქნას დაშვე[...] ბული ჩვენი სპორტული კო[...] ლექტივი.

გუნდები უკვე შეუდგნენ გა[...] ძლიერებულ წვრთნას ამ მე[...] ტად პასუხსაგები შეჯიბრებისა[...] თვის.

ფიზაღზრდისა და სპორტის კათედრა წვრთნისთვის უკეთე[...] სი პირობების შექმნის მიზნით შავი ზღვის სანაპიროზე აწყობს სპორტულ-გამაჯანსაღებელ ბა[...] ნაკს.

ვუსურვოთ ჩვენს სპორტ[...] სმენებს წარმატებები მომავალ სპორტულ თამაშებში.

დ. ქამუშაძე.

ფიზაღზრდისა და სპორტის კა[...] თედრის გამგის მოვალეობის შე[...] სრულებელი.

რედაქტორი ირ. ზეზაპიძე

რედაქციის მისამართი: ქ. თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტელეფონი 2—38—34

ი. ბ. სტალინის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამომცემლობის სტამბა, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, № 1. ტირაჟი 1 000, უე 02880